



Notitie gedragscode voor  
bestuurders in de gemeente  
Heemskerk

1 april 2003





## Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Een gedragscode voor bestuurders in de gemeente Heemskerk</b>	<b>5</b>
1.1	De taak van de gemeenteraad (commissie Elzinga) in het duale stelsel en integriteit.	5
1.2	Wat is integriteit?	5
1.3	Het vaststellen van een gedragscode voor bestuurders	5
1.4	Andere instrumenten en de verdere invoering van integriteitbeleid	5
<b>2</b>	<b>Gedragscode bestuurlijke integriteit Heemskerk</b>	<b>6</b>
<b>3</b>	<b>Kernbegrippen van bestuurlijke integriteit</b>	<b>7</b>
<b>4</b>	<b>Gedragscode voor collegeleden</b>	<b>8</b>
4.1	Algemene bepalingen	8
4.2	Belangenverstrengeling en aanbesteding	8
2.4	Een collegelid dat familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke	8
4.3	Nevenfuncties	8
4.4	Informatie	9
4.5	Aannemen van geschenken	9
4.6	Bestuurlijke uitgaven	9
4.7	Declaraties	9
4.8	Creditcards (niet in gebruik bij collegeleden)	10
4.9	Gebruik van gemeentelijke voorzieningen	10
4.10	Reizen buitenland	10
<b>5</b>	<b>Gedragscode voor raads- en commissieleden (niet zijnde raadslid)</b>	<b>10</b>
5.1	Algemene bepalingen	10
5.2	Belangenverstrengeling en aanbesteding	11
5.3	Nevenfuncties	11
5.4	Informatie	11
5.5	Aannemen van geschenken	12
5.6	Bestuurlijke uitgaven	12
5.7	Declaraties	12
5.8	Creditcards (niet in gebruik bij raads- commissieleden)	12
5.9	Gebruik van gemeentelijke voorzieningen	12
5.10	Reizen buitenland	13
	Bijlage 1 Toelichting gedragscode	14
	Bijlage 2 Relevante artikelen uit de Gemeentewet	17

Geregistreerd onder nummer BIVO/2010/29835

Wettelijke grondslag:

artikel 149 Gemeentewet





## 1 Een gedragscode voor bestuurders in de gemeente Heemskerk

### 1.1 De taak van de gemeenteraad (commissie Elzinga) in het duale stelsel en integriteit.

In de klassieke opvatting over het Nederlandse gemeentebestuur is er niet veel aandacht voor de controlefunctie van de gemeenteraad. De dualistische structuur vergt echter een volwaardig controlerend primaat van de raad. De raad moet daarom de beschikking krijgen over nieuwe controle-instrumenten. De commissie Elzinga heeft daarom geadviseerd om in de Gemeentewet een opdracht aan de raad op te nemen voor leden van het college (en de raad) een gedragscode op te stellen. Deze code zou tenminste bepalingen moeten bevatten over verboden handelingen, nevenfuncties, zakelijke belangen, geschenken, activiteiten op kosten van derden en een juist gebruik van de middelen. Deze aanbeveling heeft geresulteerd in een opname in de Gemeentewet van de verplichting tot het vaststellen door de raad van een gedragscode voor wethouders (artikel 41c, lid 2), de burgemeester (artikel 69 lid 2) en raadsleden (artikel 15 lid 3). In de bijlage zijn de genoemde artikelen opgenomen. Er is geen verplichting opgenomen om ook een code voor commissieleden vast te stellen, voorgesteld wordt echter deze ook op hen van toepassing te verklaren.

### 1.2 Wat is integriteit?

De integriteit van het openbaar bestuur staat of valt met de betrouwbaarheid, de onomkoopbaarheid van bestuurders en ambtenaren. Met andere woorden hoe eerlijk en betrouwbaar is de overheid? *Bij de integriteit gaat het in het algemeen om de vraag of door betrokkenen in een concrete situatie naar eer en geweten het publiek belang is gediend.* Bestuurlijke integriteit is een voorwaarde voor een goed functionerend bestuur. Twijfel aan integriteit van het bestuur kan leiden tot onverschilligheid jegens door het bestuur uitgevaardigde maatregelen. Het gaat er vooral om dat er een discussie plaats vindt over integriteitvraagstukken waardoor *bestuurders* zich meer *bewust* worden van het belang van hun gedrag voor het aanzien van de gemeente.

### 1.3 Het vaststellen van een gedragscode voor bestuurders

De VNG heeft een modelgedragscode ontwikkeld. Deze is gepubliceerd in het boekje: *Integriteit van bestuurders bij gemeenten en provincies, een handreiking*. De modelgedragscode is zoveel mogelijk gevolgd. Het gevaar van het vaststellen van gedragscodes brengt het gevaar met zich mee dat de houding ontstaat dat "integriteit" hiermee geregeld is. Integriteit is een onderwerp dat regelmatig moet terugkomen op de politieke agenda.

### 1.4 Andere instrumenten en de verdere invoering van integriteitbeleid

Als uitgangspunt geldt dat niet-integer gedrag het beste kan worden voorkomen door openheid, onafhankelijkheid, aanspreekbaarheid en controleerbaarheid. Daarnaast is een voortdurende alertheid nodig ten aanzien van het identificeren van risicovolle situaties. Dit vereist een goede inrichting van de administratieve organisatie. Ook kunnen er integriteits-audit worden verricht, waarbij personen, geldstromen en activiteiten worden doorgelicht op mogelijke inbreuken van integriteit. Twijfel over de integriteit van de gemeente brengt bestuurders in een moeilijk parket. Komt een verdenking of beschuldiging aan de oppervlakte, dan moet er snel worden gereageerd. Ontkennen heeft geen zin en werkt averechts.

## 2 Gedragscode bestuurlijke integriteit Heemskerk

### **Inleiding**

Het doel van deze gedragscode is om bestuurders (college-, raads- en commissieleden, niet zijnde raadsleden) een houvast te bieden bij het bepalen van normen omtrent de integriteit van het bestuur. De code geeft niet per definitie regels die rechtskracht hebben, maar heeft vooral bestuurlijke en politieke relevantie. Bestuurders zijn op de naleving van de gedragscode aanspreekbaar en wanneer zij zich er niet aan houden kan dat gevolgen hebben voor hun functioneren en voor hun positie. Naast deze code bestaan er voorschriften die in de wet of elders geregeld zijn, bijvoorbeeld over fraude, valsheid in geschrifte en over nevenfuncties. Deze zijn niet in de gedragscode opgenomen.

De code bestaat uit twee onderdelen:

Het eerste onderdeel bevat de beschrijving van een aantal kernbegrippen van integriteit. Het plaatst daarmee het vraagstuk in een breder kader. Zij vormen als het ware de algemene uitgangspunten voor de gedragscode. Het geldt voor alle bestuurders van de gemeente Heemskerk in de brede zin van het woord: college-, raads- en commissieleden

Het tweede onderdeel bevat de feitelijke gedragsregels, waarbij een aantal thema's wordt onderscheiden. Er is onderscheid gemaakt tussen leden van het college en de raads- en commissieleden.

De volgende onderwerpen komen in de gedragscode aanbod:

- algemene bepalingen
- belangenverstrengeling en aanbesteding
- nevenfuncties
- informatie
- aannemen van geschenken
- bestuurlijke uitgaven
- declaraties
- gebruik van gemeentelijke en voorzieningen
- reizen buitenland



### 3 Kernbegrippen van bestuurlijke integriteit

Bestuurders stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een belangrijke voorwaarde. De belangen van de gemeente en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het primaire richtsnoer.

Bestuurlijke integriteit houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt, wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover verantwoording af te leggen. Verantwoording wordt intern afgelegd aan collega-bestuurders, de gemeenteraad, maar ook extern aan organisaties en burgers voor wie bestuurders hun functie vervullen.

Een aantal kernbegrippen is daarbij leidend en plaatst bestuurlijke integriteit in een breder perspectief:

- Dienstbaarheid

Het handelen van een bestuurder is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en op de organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.

- Functionaliteit

Het handelen van een bestuurder heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult in het bestuur.

- Onafhankelijkheid

Het handelen van een bestuurder wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

- Openheid

Het handelen van een bestuurder is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de bestuurder en zijn beweegredenen daarbij.

- Betrouwbaarheid

Op een bestuurder moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

- Zorgvuldigheid

Het handelen van een bestuurder is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen.

Deze kernbegrippen zijn de toetssteen voor de nu volgende gedragsafspraken. Gedragingen moeten aan deze kernbegrippen getoetst kunnen worden.

## 4 Gedragscode voor collegeleden

### 4.1 Algemene bepalingen

- 1.1 Onder het college wordt verstaan: het college van burgemeester en wethouders.
- 1.2 Dit onderdeel van de gedragscode geldt voor alle leden van het college.
- 1.3 In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in het college.
- 1.4 De code is openbaar en door derden te raadplegen.
- 1.5 De leden van het college verklaren bij hun installatie dat zij zich aan de Gedragcode zullen houden.

### 4.2 Belangenverstrengeling en aanbesteding

- 2.1 Een collegelid doet opgave van zijn financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. De opgave is openbaar en door derden te raadplegen. Wijzigingen worden direct doorgegeven.
- 2.2 Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt het collegelid (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
- 2.3 Een oud-collegelid wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente.
- 2.4 Een collegelid dat familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.
- 2.5 Een collegelid neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kan beïnvloeden.
- 2.6 Tijdens aanbestedingsprocedures wordt in ieder geval niet ingegaan op uitnodiging voor diners, excursies etc.

### 4.3 Nevenfuncties

- 3.1 Een collegelid vervult geen nevenfuncties waarbij strijdigheid is of kan zijn met het belang van de gemeente.
- 3.2 Een collegelid maakt melding van al zijn nevenfuncties waarbij tevens wordt aangegeven of de functie wel of niet bezoldigd is. Deze gegevens worden openbaar gemaakt.
- 3.3 De kosten die een collegelid maakt in verband met een nevenfunctie uit hoofde van het ambt (c.q.-nevenfunctie), worden vergoed door de instantie waar de nevenfunctie wordt uitgeoefend. Eventuele vergoedingen worden in de gemeentekas gestort.





## NOTITIE GEDRAGSCODE VOOR BESTUURDERS IN DE GEMEENTE HEEMSKERK

- 3.3 Een collegelid dat een nevenfunctie wil vervullen anders dan uit hoofde van het ambt, bespreekt dit voornemen in het college. Daarbij komt tevens aan de orde hoe wordt gehandeld met betrekking tot eventuele vergoedingen en de te maken kosten.
- 4.4 Informatie
- 4.1 Een collegelid gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij verstrekt geen geheime informatie.
- 4.2 Een collegelid houdt geen informatie achter, tenzij deze geheim of vertrouwelijk is en het niet geven van informatie mogelijk is op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur of het belang van de gemeente wordt geschaad.
- 4.3 Een collegelid maakt niet ten eigen bate of van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.
- 4.5 Aannemen van geschenken
- 5.1 Geschenken en giften die een collegelid uit hoofde van zijn functie ontvangt, worden gemeld en geregistreerd en zijn eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht.
- 5.2 Indien een collegelid geschenken of giften ontvangt die een waarde van minder dan 50 euro vertegenwoordigen, kunnen deze in afwijking van het bovenstaande worden behouden en behoeven ze niet te worden gemeld en geregistreerd.
- 5.3 Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch is gebeurd, wordt dit gemeld in het college waar een besluit over de bestemming van het geschenk wordt genomen (met in acht neming van 5.2).
- 4.6 Bestuurlijke uitgaven
- 6.1 Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond.
- 6.2 Ter bepaling van de functionaliteit van bestuurlijke uitgaven worden de volgende criteria gehanteerd: A) Met de uitgave is het belang van de gemeente gediend. B) De uitgave vloeit voort uit de functie.
- 4.7 Declaraties
- 7.1 Het collegelid declareert geen kosten die al op andere wijze worden vergoed.
- 7.2 Declaraties worden afgewikkeld volgens een daartoe vastgestelde administratieve procedure met in acht neming van de Rechtspositiebesluiten burgemeester /wethouders.
- 7.3 Een declaratie wordt ingediend door middel van een daartoe vastgesteld formulier. Bij het formulier wordt een betalingsbewijs gevoegd en op het formulier wordt de functionaliteit van de uitgave vermeld.
- 7.4 Gemaakte kosten worden binnen een maand gedeclareerd. Eventuele voorschotten worden

## NOTITIE GEDRAGSCODE VOOR BESTUURDERS IN DE GEMEENTE HEEMSKERK

voorzover mogelijk binnen een maand afgerekend.

7.5 De gemeentesecretaris is verantwoordelijk voor een deugdelijke administratieve afhandeling en registratie van declaraties. Declaraties van collegeleden worden administratief afgehandeld door een daartoe aangewezen ambtenaar

7.6 In geval van twijfel over een declaratie, wordt deze voorgelegd aan de burgemeester. Zonodig wordt de declaratie ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

4.8 Creditcards (niet in gebruik bij collegeleden)

4.9 Gebruik van gemeentelijke voorzieningen

9.1 Gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen, welke ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van het ambt, voor privé-doeleinden is niet toegestaan.

9.2 Collegeleden kunnen op basis van een overeenkomst ter zake voor zakelijk gebruik een fax, mobiele telefoon en computer in bruikleen ter beschikking krijgen.

4.10 Reizen buitenland

10.1 Een collegelid dat het voornemen heeft een buitenlandse reis te maken, die op enigerlei wijze verband houdt met de publieke taak, heeft toestemming nodig van het college van burgemeester en wethouders. De gemeenteraad wordt van het besluit op de hoogte gesteld.

10.2 Een collegelid dat het voornemen van een reis meldt, verschaft informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap en de geraamde kosten. Het college stelt aan de hand van de kostenopzet een taakstellend budget vast.

10.3 Uitnodigingen voor reizen, werkbezoeken en dergelijke op kosten van derden worden altijd besproken in het college en onder meer getoetst op het risico van belangenverstrengeling. Het gemeentelijk belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming.

Buitenlandse reizen worden vermeld in een jaarverslag.

10.5 Het ten laste van de gemeente meereizen van de partner van een collegelid is uitsluitend toegestaan wanneer dit gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van de gemeente daarmee gediend is. Het meereizen van de partner wordt bij de besluitvorming van het college betrokken.

10.4 Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privé-doeleinden is toegestaan, mits dit is betrokken bij de besluitvorming van het college. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van het collegelid.

## 5 Gedragscode voor raads- en commissieleden (niet zijnde raadslid)

5.1 Algemene bepalingen

Onder raad wordt verstaan: de raad van de Gemeente Heemskerk.



- 1.1 Dit onderdeel van de gedragscode geldt voor alle leden van de gemeenteraad en de raadscommissies van de gemeente Heemskerk.
- 1.2 In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in het Presidium.

De code is openbaar en door derden te raadplegen.

## 5.2 Belangenverstremgeling en aanbesteding

- 2.1 Een raads- of commissielid doet opgave van zijn financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. De opgave is openbaar en door derden te raadplegen. Wijzigingen worden direct doorgegeven.
- 2.2 Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt het raads- of commissielid (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
- 2.3 Een raads- of commissielid die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.
- 2.4 Een raads- of commissielid neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kan beïnvloeden.
- 2.5 Tijdens aanbestedingsprocedures wordt in ieder geval niet ingegaan op uitnodiging voor diners, excursies etc.

## 5.3 Nevenfuncties

- 3.1 Een raads- of commissielid vervult geen nevenfuncties waarbij strijdigheid is of kan zijn met het belang van de gemeente.

## 5.4 Informatie

- 4.1 Een raads- of commissielid gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij verstrekt geen geheime informatie.
- 4.2 Een raads- of commissielid houdt geen informatie achter, tenzij deze geheim of vertrouwelijk is en het niet geven van informatie mogelijk is op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur<sup>1</sup>. of het belang van de gemeente wordt geschaad.
- 4.3 Een raads- of commissielid maakt niet ten eigen bate of van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.

## NOTITIE GEDRAGSCODE VOOR BESTUURDERS IN DE GEMEENTE HEEMSKERK

### 5.5 Aannemen van geschenken

- 5.1 Geschenken en giften die een raads- of commissielid uit hoofde van zijn functie ontvangt, worden gemeld en geregistreerd en zijn eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht.
- 5.2 Indien een raads- of commissielid geschenken of giften ontvangt die een waarde van minder dan 50 euro vertegenwoordigen, kunnen deze in afwijking van het bovenstaande worden behouden en behoeven ze niet te worden gemeld en geregistreerd.
- 5.4 Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch is gebeurd, wordt dit gemeld in het college waar een besluit over de bestemming van het geschenk wordt genomen ( met inachtneming van 5.2).

### 5.6 Bestuurlijke uitgaven

- 6.1 Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond.
- 6.2 Ter bepaling van de functionaliteit van bestuurlijke uitgaven worden de volgende criteria gehanteerd: A) Met de uitgave is het belang van de gemeente gediend. B) De uitgave vloeit voort uit de functie.

### 5.7 Declaraties

- 7.1 Het raads- of commissielid declareert geen kosten die al op andere wijze worden vergoed.
- 7.2 Declaraties worden afgewikkeld volgens een daartoe vastgestelde administratieve procedure met in acht neming van de Rechtspositiebesluiten raadsleden.
- 7.4 Een declaratie wordt ingediend door middel van een daartoe vastgesteld formulier. Bij het formulier wordt een betalingsbewijs gevoegd en op het formulier wordt de functionaliteit van de uitgave vermeld.
- 7.4 Gemaakte kosten worden binnen een redelijke termijn gedeclareerd. Eventuele voorschotten worden voorzover mogelijk binnen een maand afgerekend.
- 7.5 De gemeentesecretaris is verantwoordelijk voor een deugdelijke administratieve afhandeling en registratie van declaraties. Declaraties van raads- en commissieleden worden administratief afgehandeld door een daartoe aangewezen ambtenaar.
- 7.6 In geval van twijfel over een declaratie, wordt deze voorgelegd aan de burgemeester. Zonodig wordt de declaratie ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

### 5.8 Creditcards (niet in gebruik bij raads- commissieleden)

### 5.9 Gebruik van gemeentelijke voorzieningen

- 9.1 Gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen welke ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van de publieke taak voor privé-doeleinden is niet toegestaan.



5.10 Reizen buitenland

- 10.1 Een raads- of commissielid die het voornemen heeft een buitenlandse reis te maken, die op enigerlei wijze verband houdt met de functie, heeft toestemming nodig van raad.
- 10.2 Een raads- of commissielid die het voornemen van een reis meldt, verschaft informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap en de geraamde kosten. De raad stelt aan de hand van de kostenopzet een taakstellend budget vast.
- 10.3 Uitnodigingen voor reizen, werkbezoeken en dergelijke op kosten van derden worden altijd besproken in de raad en onder meer getoetst op het risico van belangenverstremming. Het gemeentelijk belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming.
- 10.4 Het ten laste van de gemeente meereizen van de partner van een raads- of commissielid is uitsluitend toegestaan wanneer dit gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van de gemeente daarmee gediend is. Het meereizen van de partner wordt bij de besluitvorming van het college betrokken.
- 10.5 Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privé-doeleinden is toegestaan, mits dit is betrokken bij de besluitvorming van het college. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van het raads- of commissielid.

# NOTITIE GEDRAGSCODE VOOR BESTUURDERS IN DE GEMEENTE HEEMSKERK

## Bijlage 1 Toelichting gedragscode

### Geschenken en diensten

Bij het afleggen van de ambtseed of belofte op basis van de Gemeentewet verklaren bestuurders dat zij geen giften of gunsten hebben gegeven of beloofd om benoemd te worden. Ook beloven ze geen geschenken of beloften te hebben aangenomen of te zullen aannemen om iets te doen of te laten. Dat betekent kort gezegd dat nooit giften of gunsten - ook niet als ze van geringe waarde zijn - mogen worden aangenomen in ruil voor een tegenprestatie. Toch is het binnen de diverse relaties die gemeenten onderhouden niet ongebruikelijk dat geschenken worden gegeven en ontvangen. Het begrip geschenken en diensten moet ruim worden uitgelegd. Het kan ook gaan om uitnodigingen voor diners, excursies, bezoeken aan evenementen of zelfs een goedkope verbouwing of tuinaanleg. Van de laatste twee voorbeelden is het duidelijk dat hierdoor de onafhankelijke besluitvorming in het gedrang kan komen. Echter ook de eerder genoemde voorbeelden zijn beïnvloedingsmiddelen waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan. Het betekent niet dat uitnodigingen hiervoor nooit kunnen worden aangenomen, maar dat hier zorgvuldig en open mee moet worden omgegaan.

### Belangenverstrengeling

Bestuurders moeten het algemene belang dienen. Zij moeten hun taken onbevooroordeeld en objectief kunnen vervullen. Bij belangenverstrengeling gaat het om vermenging van het publiek belang en het persoonlijk belang van een bestuurder of derde waardoor zuiver en objectief besluiten of handelen niet meer is gewaarborgd. De lat moet hier vrij hoog worden gelegd omdat zelfs de schijn van belangenverstrengeling vermeden moet worden.

Op diverse terreinen kan het gevaar van belangenverstrengeling zich voordoen: nevenfuncties, financiële belangen en deelname aan stemmingen over onderwerpen, aangelegenheden waarbij de bestuurder persoonlijk bij is betrokken. Bij nevenfuncties gaat om functies die een raakvlak kunnen hebben met de uitoefening van het politieke ambt. Daarbij kan het gaan om een bestuurslidmaatschap van een vereniging die subsidie krijgt van de gemeente of een commissariaat bij een bedrijf dat met de gemeente zaken doet.

Ook als het gaat om overheidsbedrijven is het gevaar van belangenverstrengeling aanwezig, want de belangen van de gemeente en het bedrijf hoeven lang niet altijd parallel te lopen. Het betreft hier vooral leden van het college, het maatschappelijk actief zijn van raadsleden wordt door deze bepaling niet beknót.

Het gevaar van belangenverstrengeling doet zich voor als een bestuurder financiële belangen bezit die een onafhankelijke besluitvorming kunnen beïnvloeden. Het betreffen dan vooral financiële belangen in ondernemingen die een relatie met de gemeente hebben of kunnen krijgen en ten aanzien waarvan die gemeente besluiten neemt. In de praktijk kan dit risico optreden bij besluiten over bijvoorbeeld aanbesteding, subsidieverstreking, steunverlening, verstreking van leningen en verlening van advies- en onderzoeksopdrachten. Bestuurders zouden in de verleiding kunnen worden gebracht zich bij het nemen van functionele beslissingen mede te laten leiden door persoonlijk financieel belang. Voorzichtigheid, openheid en controleerbaarheid zijn hier van groot belang.

Het kan ook zijn dat incidenteel een bestuurder moet stemmen over een onderwerp waarbij deze een persoonlijk belang bij heeft. Op grond van artikel 28 van de Gemeentewet moet de bestuurder zich dan van stemming onthouden. Dit geldt voor college- en raadsvergaderingen echter niet voor commissievergaderingen. Dit laatste wordt aanvullend geregeld in de verordening op de raadscommissies.



#### Aanbesteding

In zakelijke betrekkingen van de overheid met het bedrijfsleven zijn vaak grote belangen gemoeid, bijvoorbeeld bij aanbesteding, projectontwikkeling en verkoop van gronden. Pogingen om bestuurders te beïnvloeden krijgen op verschillende manieren vorm, bijvoorbeeld door het aanbieden van diensten of geschenken. De overheid heeft belangen die iedere opdrachtgever heeft (goede kwaliteit tegen een redelijke prijs etc.) maar ook belangen die te maken met doelstelling die samenhangen met de overheid zoals: doelmatige besteding van publieke gelden, gelijke behandeling van bedrijven, integriteitbewaking en bevordering van lokale belangen.

#### Informatie

Integriteitrisico's kunnen ontstaan als een bestuurder over vertrouwelijke informatie beschikt, die hij kan gebruiken om persoonlijk voordeel mee te behalen of kan gebruiken voor vrienden of relaties. Soms gaat het om informatie die in principe openbaar wordt, maar dat de bestuurder het voordeel heeft bij het eerder verkrijgen van de informatie. Dit tast de geloofwaardigheid van de organisatie aan. Er moet op kunnen worden vertrouwd dat de informatie alleen voor dat doel gebruikt wordt waarvoor de informatie is verkregen. Een bijzonder geval is het bewust lekken naar de media met het oogmerk politiek voordeel te behalen.

#### Bestuurlijke uitgaven en onkostenvergoedingen

Bestuurders ontvangen naast hun bezoldiging vergoeding van kosten die zij maken bij de uitoefening van hun ambt. Naast vergoedingen van nader aangeduide kosten zoals reis- en verblijfkosten, hebben de ambtsdragers aanspraak op een vaste onkostenvergoeding, kunnen zij kosten declareren en maken zij gebruik van voorzieningen die door de gemeentelijke organisatie ter beschikking worden gesteld.

Ter bepaling van het begrip bestuurlijke uitgaven zijn de volgende criteria te formuleren.

- Met de uitgave is het belang van de gemeente gediend
- De uitgave vloeit voort uit de functie.

Als met de uitgave geen gemeentelijk belang is gediend, moeten de kosten voor eigen rekening blijven. Een heldere regelgeving en stelselmatige beoordeling van de functionaliteit van uitgaven zijn noodzakelijk. **Echter strikt sluitende en algemene regels zijn moeilijk te formuleren.** Het antwoord op de vraag of met de uitgave een gemeentelijk belang is gediend, vereist een veelal op het geval toegesneden politiek-bestuurlijke afweging

#### **Gebruik gemeentelijk voorzieningen**

Collegeleden dienen te beschikken over voor de uitoefening van het ambt benodigde voorzieningen. Zaken die direct verband houden met de werkplek, worden direct door de gemeente ter beschikking gesteld. De kosten die hiermee gemoeid zijn, komen voor rekening van de gemeente en maken integraal deel uit van de kosten van de bedrijfsvoering van de gemeente. Naast (bureau)voorzieningen die onderdeel vormen van de gemeentelijke organisatie zijn er veelal zaken die daarnaast aan de bestuurders ter beschikking worden gesteld. Dit houdt bijvoorbeeld in dat facturen direct door de gemeente worden voldaan of dat apparatuur in bruikleen worden gegeven.

Hieronder volgen enkele voorbeelden van voorzieningen die in een aantal gevallen aan bestuurders ter beschikking worden gesteld en waarvan het aangewezen kan zijn dat wat dat betreft in gemeente afspraken worden gemaakt dan wel ingevolge de Gemeentewet regels worden gesteld.

*Computer en communicatieapparatuur*

Benodigde computer- en communicatieapparatuur worden geacht rechtstreeks door de gemeentelijke organisatie te worden verstrekt. Dat betekent bijvoorbeeld dat collegelid door bruikleen de beschikking krijgt over een PC gedurende de periode dat het ambt wordt uitgeoefend. Een onverkorte schenking zou zich niet verdragen met het uitgangspunt dat voorzieningen slechts toegekend dienen te worden met het oog op de vervulling van de publieke functie.

*Consumptieve verstrekkingen op het gemeentehuis.*

Ook bij het verstrekken van lunches en diners geldt dat dergelijke verstrekkingen voort moeten vloeien uit de functie én in het belang van de gemeente zijn.

Het is uiteraard niet toegestaan om deze gemeentelijke voorzieningen en eigendommen ten eigen bate aan te wenden in de privé-sfeer. Net zomin als het is toegestaan om voor rekening van de gemeente bijvoorbeeld kantinepersoneel in te zetten voor privé-feestjes of de technische dienst voor reparaties aan het eigen huis.

*Reizen Buitenland*

Evenals voor binnenlandse reizen geldt dat de reis altijd een functioneel karakter moet hebben. Is de functionaliteit aangetoond dan komen de kosten voor rekening van de gemeente. Bekostiging van deze reizen door een derde kan de onafhankelijke positie van de bestuurder in gevaar brengen en moet daarom worden afgewezen.





Bijlage 2 Relevante artikelen uit de Gemeentewet

**Nevenfuncties**

**Artikel 12**

1. De leden van de raad maken openbaar welke andere functies dan het lidmaatschap van de raad zij vervullen.
2. Openbaarmaking geschiedt door terinzagelegging van een opgave van de in het eerste lid bedoelde functies op het gemeentehuis.

**Artikel 13**

1. Een lid van de raad is niet tevens:
  - a. minister;
  - b. staatssecretaris;
  - c. lid van de Raad van State;
  - d. lid van de Algemene Rekenkamer;
  - e. Nationale ombudsman;
  - f. substituut-ombudsman als bedoeld in [artikel 9, eerste lid, van de Wet Nationale ombudsman](#);
  - g. commissaris van de Koning;
  - h. lid van gedeputeerde staten;
  - i. griffier der staten;
  - j. burgemeester;
  - k. wethouder;
  - l. lid van de rekenkamer;
  - m. lid van een deelraad;
  - n. lid van het dagelijks bestuur van een deelgemeente;
  - o. ambtenaar, door of vanwege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder k, kan een lid van de raad tevens wethouder zijn van de gemeente waar hij lid van de raad is gedurende het tijdvak dat:
  - a. aanvangt op de dag van de stemming voor de verkiezing van de leden van de raad en eindigt op het tijdstip waarop de wethouders ingevolge artikel 42, eerste lid, aftreden,
  - b. aanvangt op de dag van zijn benoeming tot wethouder en eindigt op de dag waarop de goedkeuring van de geloofsbrief van zijn opvolger als lid van de raad onherroepelijk is geworden of waarop het centraal stembureau heeft beslist dat geen opvolger kan worden benoemd. Hij wordt geacht ontslag te nemen als lid van de raad met ingang van de dag waarop hij zijn benoeming tot wethouder aanvaardt. Artikel X6 van de Kieswet is van overeenkomstige toepassing.
3. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder o, kan een lid van de raad tevens zijn:
  - a. ambtenaar van de burgerlijke stand;
  - b. vrijwilliger of ander persoon die uit hoofde van een wettelijke verplichting niet bij wijze van beroep hulpdiensten verricht.
  - c. ambtenaar werkzaam voor een school voor openbaar onderwijs.

# NOTITIE GEDRAGSCODE VOOR BESTUURDERS IN DE GEMEENTE HEEMSKERK

## Ambtseed

### Artikel 14

Alvorens hun functie te kunnen uitoefenen, leggen de leden van de raad in de vergadering, in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af:

"Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer (verklaar en belof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de [Grondwet](#), dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur (wordt de raad) naar eer en geweten zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!"

(Dat verklaar en belof ik!)"

## Gedragscodes

### Artikel 15

1. Een lid van de raad mag niet:

- a. als advocaat, procureur of adviseur in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de gemeente of het gemeentebestuur dan wel ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;
  - b. als gemachtigde in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;
  - c. als vertegenwoordiger of adviseur werkzaam zijn ten behoeve van derden tot het met de gemeente aangaan van:
    - 1e. overeenkomsten als bedoeld in onderdeel d;
    - 2e. overeenkomsten tot het leveren van onroerende zaken aan de gemeente;
  - d. rechtstreeks of middellijk een overeenkomst aangaan betreffende:
    - 1e. het aannemen van werk ten behoeve van de gemeente;
    - 2e. het buiten dienstbetrekking tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de gemeente;
    - 3e. het leveren van roerende zaken anders dan om niet aan de gemeente;
    - 4e. het verhuren van roerende zaken aan de gemeente;
    - 5e. het verwerven van betwiste vorderingen ten laste van de gemeente;
    - 6e. het van de gemeente onderhands verwerven van onroerende zaken of beperkte rechten waaraan deze zijn onderworpen;
    - 7e. het onderhands huren of pachten van de gemeente.
2. Van het eerste lid, aanhef en onder d, kunnen gedeputeerde staten ontheffing verlenen.
3. De raad stelt voor zijn leden een gedragscode vast.

### Artikel 41c

1. Artikel 15, eerste en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op de wethouders.
2. De raad stelt voor de wethouders een gedragscode vast.

### Artikel 69

1. Artikel 15, eerste en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op de burgemeester met dien verstande dat de ontheffing, bedoeld in het tweede lid van dat artikel, wordt verleend door de commissaris van de Koning.
2. De raad stelt voor de burgemeester een gedragscode vast.



**Deelname aan stemmingen**

**Artikel 28**

1. Een lid van de raad neemt niet deel aan de stemming over:
  - a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
  - b. de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij behoort.
2. Bij een schriftelijke stemming wordt onder het deelnemen aan de stemming verstaan het inleveren van een stembriefje.
3. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt.
4. Het eerste lid is niet van toepassing bij het besluit betreffende de toelating van de na periodieke verkiezing benoemde leden.

Aldus vastgesteld in de B&W vergadering

burgemeester en wethouders van Heemskerk,  
de secretaris, de burgemeester,